

**Protestantse
Kerk**

Geloof·Hoop·Liefde

Statistische Jaarbrief 2017

van de Protestantse Kerk in Nederland

Dienstencentrum Protestantse Kerk, juni 2017

Statistische Jaarbrief 2017

Protestantse Kerk in Nederland

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Leden-gegevens
3. Financiën
4. Kerkgebouwen

Bijlage: Tabellenboek 2017

1. Inleiding

In deze Statistische Jaarbrief 2017 van de Protestantse Kerk in Nederland presenteren we een aantal statistische gegevens die betrekking hebben op de leden en de gemeenten van de Protestantse Kerk. Dit jaar besteden we in het bijzonder aandacht aan de financiële situatie van gemeenten en de kerkgebouwen die zij in eigendom hebben.

Voor deze jaarbrief gebruikten we verschillende bronnen:

- Gegevens over de **leden** van de Protestantse Kerk: de ledenregistratie van de Protestantse Kerk (LRP) en de quotum-administratie van de Protestantse Kerk.
- Gegevens over **gemeenten en hun financiën**: de gegevens zoals ze worden bijgehouden door de quotum-administratie van de Protestantse Kerk.
- Gegevens over **kerkgebouwen**: een inventarisatie van kerkgebouwen in de Protestantse Kerk, daterend van maart 2017.

Doorgaans besteden we in een Statistische Jaarbrief ook aandacht aan het onderwerp predikanten. Dit thema laten we deze keer achterwege. In 2018 keert het onderwerp weer terug. Van elk van de drie genoemde thema's beschrijven we in deze Jaarbrief een aantal onderwerpen. De onderliggende statistische gegevens zijn voor het grootste deel opgenomen in het Tabellenboek 2017 (bijlage bij deze Statistische Jaarbrief).

Doel van de Jaarbrief

Het doel van de Statistische Jaarbrief is op de eerste plaats beschrijvend van aard: weergave van feiten over leden en gemeenten van de Protestantse Kerk. Daarnaast geven we enkele trends aan en doen een poging die nader te duiden.

De gegevens uit de Statistische Jaarbrief vormen de basisinformatie waar we als Protestantse Kerk over beschikken; ze geven inzicht in ontwikkelingen in de kerk en kunnen ons helpen beleid te vormen. Dit geldt voor de kerk als geheel, maar ook plaatselijke gemeenten kunnen er hun voordeel mee doen. Bijvoorbeeld door hun eigen data af te zetten tegen de landelijke trends.

Ontwikkelingen voor de toekomst

Voor de komende jaren verwachten we een aantal wijzigingen in de structuur van de kerk, zoals de vorming van 11 nieuwe klassicale vergaderingen (in plaats van de huidige 74). Ook heeft de generale synode in april in eerste lezing ingestemd met een aantal wijzigingen in de ledenregistratie, zoals het toevoegen van een registratie als 'vriend' van een gemeente. Deze wijzigingen gaan pas in 2018 in. De Jaarbrief van 2018 zal nog gebaseerd zijn op de gegevens van 2017.

Tenslotte is in 2016 door een Kamer-meerderheid besloten dat kerken geen toegang meer krijgen tot de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP). Dit zou onder meer betekenen dat in de ledenregistratie (LRP) geen automatische meldingen meer zullen binnenkomen van verhuizing en overlijden. Het is afwachten of dit gevolgen zal hebben voor de mogelijkheid om betrouwbare statistische gegevens uit LRP te genereren.

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk in Nederland

Ronald Bolwijn (r.bolwijn@protestantsekerk.nl).

2. Leden van de Protestantse Kerk

2.1 Aanhoudende krimp

Al jaren loopt het ledental van de Protestantse Kerk in Nederland terug; daarmee volgt de Protestantse Kerk de landelijke trend van secularisatie en vergrijzing. Ook in 2017 was dat het geval. Tabel A geeft de meerjaren-ontwikkeling vanaf 2007 weer. In 2017 nam het totaal aantal leden van de Protestantse Kerk af met 3% ten opzichte van eind 2016. Het aantal leden zakte daarmee tot 1.85 miljoen.

Tabel A – Ledenontwikkeling Protestantse Kerk (gegevens per 1 januari)

Jaar	Aantal "leden"	Vershil absoluut	Vershil %
2017	1.849.202	-58.369	-3,06%
2016	1.907.570	-62.185	-3,16%
2015	1.969.755	-56.251	-2,78%
2014	2.026.006	-59.837	-2,87%
2013	2.085.843	-67.150	-3,12%
2012	2.152.993	+108.462	+5,30%
2011 ¹	2.044.531	-52.243	-2,49%
2010	2.096.774	-52.362	-2,44%
2009	2.149.136	-57.873	-2,62%
2008	2.207.009	-60.211	-2,66%
2007	2.267.220	-62.064	-2,66%

De term "leden" is overigens een veel gebruikte verzamelterm, die niet helemaal de lading dekt. In feite zijn alleen belijdende leden en doopleden 'lid' van een gemeente. Daarnaast onderscheiden we een categorie "overigen", die formeel in de ledenregistratie de naam dragen 'geen belijdenis, niet gedoopt'. Dit kunnen mensen zijn die nauwelijks een band hebben met de kerk, maar ook kinderen van meelevende gezinnen die nog niet de doop ontvingen. Daarnaast kent de ledenregistratie – in navolging van de kerkordelijke regelingen – nog een aantal andere typering van relaties die mensen kunnen hebben met een gemeente van de Protestantse Kerk. Tabel B geeft een overzicht van deze verschillende soorten registraties. Van elke registratie laat de tabel de ontwikkeling zien sinds 2012. Op de volgende pagina worden de verschillende soorten registraties toegelicht.

2.1 Verschillen per soort registratie

In de eerste drie categorieën geregistreerden uit tabel B was in 2016 sprake van een daling ten opzichte van het voorgaande jaar. De daling was het grootst in de categorie 'overigen':

- belijdende leden: -2,5%
- doopleden: -2,6%
- overigen: -5,6%
- Totaal: -3,1%

¹ De stijging van het aantal leden in 2011 heeft te maken met de invoering van een nieuw systeem voor de ledenregistratie (LRP). In dat jaar heeft een groot aantal gemeenten correcties toegepast op de centraal geregistreerde ledengegevens. Vanaf 2013 volgt de ledenontwikkeling weer de trend van voorgaande jaren.

Net als vorige jaren blijft het aantal *gastleden* stijgen. Dit zijn mensen die lid zijn van een ander kerkgenootschap maar (ook) meeleven met een gemeente van de Protestantse Kerk. Het aantal gastleden is beperkt² (bijna 2.000), maar de stijging van het aantal is opmerkelijk (meer dan een verdubbeling sinds 2012).

Ook het aantal *voorkeursleden* blijft stijgen. Dat zijn leden die in een andere gemeente betrokken zijn dan hun postcode aangeeft. Het aantal voorkeursleden steeg in zes jaar tijd naar 14% van alle geregistreerden (262.500 in totaal). Deze doorgaande trend maakt duidelijk dat in de Protestantse Kerk de mobiliteit van leden groeit. Een toenemend deel van de leden kerkt in de (wijk)gemeente waar ze zich het meest thuis voelen en niet per se in de gemeente die bij hun postcode hoort.

Tabel B – Overzicht geregistreerden in de Protestantse Kerk (per 1 januari)

Soort geregistreerde	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Belijdende leden	744.299	763.485	783.436	799.152	818.057	833.351
Doopleden	818.627	840.748	862.823	882.266	902.871	928.491
Overig	286.276	303.337	323.496	344.588	364.915	391.151
Totaal	1.849.202	1.907.570	1.969.755	2.026.006	2.085.843	2.152.993
Gastleden	1.937	1.802	1.555	1.378	1.233	890
Voorkeursleden ³	262.508	259.650	254.575	246.824	237.453	230.790
Blijkgevers	16.300	16.439	16.899	16.280	14.895	9.767
Meegeregistreerden	96.706	102.983	112.572	121.426	129.484	141.705

Na een forse stijging tussen 2012 en 2014 blijft het aantal *blijkgevers van verbondenheid* redelijk constant. De categorie 'blijkgevers' bestaat uit twee soorten registraties:

- Leden van de Protestantse Kerk die geregistreerd staan in gemeente A en daarnaast meeleven in gemeente B, bijvoorbeeld een gemeente op een vakantie-adres. Deze blijkgevers vormen een deelverzameling van de "leden" van de Protestantse Kerk (ze tellen dus maar één keer mee).
- Nederlanders die geen lid (willen) zijn van een kerk, maar wel verbonden willen zijn met een gemeente van de Protestantse Kerk. Zij worden dus niet gerekend tot de "leden" van de Protestantse Kerk.

Tenslotte constateren we een daling van het aantal *meegeregistreerden*. Dit zijn gezinsleden of huisgenoten van gemeenteleden die óf helemaal geen lid zijn van een kerk óf lid zijn van een ander kerkgenootschap. De daling van deze categorie geregistreerden is sterker dan de langjarige trend van daling van ledentallen van de Protestantse Kerk. Waarschijnlijk speelt hier een rol dat – omwille van de privacy – het steeds minder gebruikelijk is om in de registers van de kerk leden van een huishouden op te nemen die zelf geen binding hebben met de kerk.

² De registratie als gastlid is pas mogelijk sinds 2012.

³ Voorkeursleden vormen een deelverzameling van de "leden" van de kerk. Dit geldt deels ook voor de "blijkgevers".

Tabel C – Trend omvang soorten geregistreerden (2012-2017)

Soort registratie/relatie	daling/groei
Leden Protestantse Kerk	- 11 %
Voorkeursleden	+14 %
Blijkgevers van verbondenheid	+ 67 %
Gastleden	+ 118 %
Meegeregistreerden	- 32 %

2.3 Vergrijzing en ontgroening

Een van de oorzaken van de daling van het ledental van de Protestantse Kerk is de scheve leeftijdsopbouw. Zoals tabel D laat zien, is het aantal jongeren in de Protestantse Kerk sterk ondervertegenwoordigd en het aantal 60-plussers sterk oververtegenwoordigd. De vergelijking met de Nederlandse bevolking als geheel laat bovendien zien dat de vergrijzing in de kerk nog een stuk sterker is dan in de samenleving als geheel.

Een belangrijke oorzaak van de vergrijzing in de kerk is dat het verlies aan leden door overlijden niet voldoende gecompenseerd kan worden door nieuwe aanwas in de jongste generaties ("ontgroening"). Behalve een voor de hand liggende demografische reden – het geboortecijfer is de laatste twintig jaar veel lager dan in de tijd dat de 65-plussers van nu geboren werden – moet de verklaring in kerkverlating gezocht worden.⁴

Tabel D – leeftijdsopbouw Protestantse Kerk en Nederlandse bevolking⁵

Protestantse Kerk		Leeftijd	Nederlandse bevolking	
absoluut	percentage		percentage	absoluut
259.006	14,0%	0-19	22,5%	3.818.499
346.521	18,7%	20-39	24,5%	4.163.702
505.131	27,3%	40-59	28,6%	4.857.859
554.632	30,0%	60-79	20,0%	3.390.312
183.912	9,9%	80plus	4,4%	748.748
1.849.202	100,0%		100,0%	16.979.120

De genoemde vergrijzing betekent inmiddels ook dat van de belijdende leden van de Protestantse Kerk 52 procent 65 jaar of ouder is (tabel E). Dit zal consequenties hebben voor het gemeentelven, bijvoorbeeld voor de ontmoeting tussen generaties.

Tabel E – verdeling soorten lidmaatschap over leeftijdscategorieën

Leeftijd	Belijdend	Gedoopt	Overig	Totaal
0-19	0,1%	27,6%	11,4%	14,0%
20-39	8,7%	27,5%	19,8%	18,7%
40-64	39,1%	30,0%	39,5%	35,1%
65plus	52,1%	15,0%	29,2%	32,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

⁴ Voor het laatst is het aantal uitschrijvingen berekend over het jaar 2013, toen het om 48.000 personen ging. Bron: Statistische Jaarbrief Protestantse Kerk, 2014.

⁵ Leeftijdsopbouw Nederlandse bevolking afkomstig van het CBS, 1 januari 2016.

3. Financiën

Met de geleidelijke daling van het ledental van de Protestantse Kerk neemt ook de financiële draagkracht van de gemeenten af. Dat blijkt onder meer uit de opbrengsten uit levend geld (o.a. vrijwillige bijdragen – Kerkbalans – en de opbrengst uit collecten en giften)⁶. De daling van inkomsten is één van de redenen dat gemeenten moeten worden samengevoegd of opgeheven en/of kerkgebouwen moeten worden afgestoten.

Uit tabel F is af te lezen dat de inkomsten levend geld van gemeenten van de Protestantse Kerk tussen 2006 en 2015 met 5 procent zijn gedaald (daling indexcijfer van 100 naar 95). Dit is een beperkte daling wanneer we bedenken dat het aantal belijdende leden in dezelfde periode daalde met 16%. Hieruit mogen we concluderen dat in euro's uitgedrukt *minder leden* gemiddeld *steeds meer* gingen geven aan de kerk (jarenlang ook de terugkerende conclusie bij de opbrengsten uit de actie Kerkbalans). Wanneer we echter de geldontwaarding in deze vergelijking betrekken, blijkt dat de netto terugloop van financiële middelen een stuk forser is dan die 4%. Cijfers van het CBS⁷ laten zien dat in de periode 2006-2015 de geldontwaarding plusminus 15% bedroeg. Wanneer de leden van de Protestantse Kerk deze inflatie hadden gecompenseerd met hun bijdrage, dan zou de totale opbrengst uit levend geld in 2015 niet € 222.695.000 zijn geweest maar € 268.410.000, een verschil van bijna 45 miljoen euro⁸. De bijdrage per belijdend lid uit 2006 (€ 251) had dan moeten groeien naar € 343 in 2015. Die gemiddelde bijdrage nam inderdaad toe (met 13%), maar het bedrag van € 284 was bij lange na niet genoeg om de draagkracht van gemeenten op het peil van 2006 te houden.

In tabel F geven we de ontwikkeling van het aantal leden en de bijdragen uit levend geld in de periode 2006-2015 met index-cijfers weer. In Grafiek 3 in het Tabellenboek is het 'gat' tussen de ontwikkeling van de vrijwillige bijdragen en de inflatie ook grafisch weergegeven.

Tabel F – ontwikkeling bijdragen levend geld per belijdend lid

Jaar	Aantal leden	Index	Levend geld (x 1.000 euro)	Index	bijdrage levend geld per lid (€)
2006	929.094	100	233.404	100	251
2007	911.512	98	235.609	101	258
2008	894.028	96	236.928	102	265
2009	874.417	94	237.253	102	271
2010	855.931	92	237.690	102	278
2011	838.751	90	236.565	101	282
2012	833.351	90	233.556	100	280
2013	818.057	88	227.156	97	278
2014	799.152	86	223.914	96	280
2015	783.436	84	222.695	95	284

Bron ledengegevens: LRP (2011-2015), SMRA (2006-2010); zie ook tabel 2 in het tabellenboek.

Bron gegevens levend geld: Quotum-administratie Protestantse Kerk; zie ook tabel 12 in het tabellenboek.

⁶ In tabel 12 van het Tabellenboek treft u een overzicht aan van de inkomsten van gemeenten vanaf 2007 tot en met 2015.

⁷ Statline.cbs.nl

⁸ Dit bedrag van 45 miljoen euro is berekend door 15% te nemen van de opbrengst levend geld in 2006.

4. Kerkgebouwen

Het is al een aantal jaren de wens van de landelijke kerk om het aantal kerkgebouwen te kunnen benoemen dat in eigendom is van gemeenten van de Protestantse Kerk. Onder andere de overheid vraagt hier naar in het kader van de mogelijkheden een bijdrage te leveren aan het in standhouden van religieus erfgoed. Ook voor eigen beleidsvorming is het nuttig voor de kerk om over deze data te beschikken.

In 2016 is – in samenwerking met de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) en de regionale colleges voor de behandeling van beheerszaken (RCBB's) – een uitvoerige inventarisatie gemaakt van het aantal kerkgebouwen dat in bezit en/of gebruik is bij de gemeenten van de Protestantse Kerk. Dit heeft geresulteerd in een 'moment-opname' per 1 maart 2017⁹. In deze Statistische Jaarbrief presenteren we een aantal resultaten van deze inventarisatie. We koppelen deze data ook aan andere beschikbare gegevens uit deze Jaarbrief, zoals het aantal gemeenten en leden per provincie/regio.

4.1 Aantal kerkgebouwen

Per 1 januari 2016 telde de Protestantse Kerk in Nederland 1572 gemeenten. Een deel van deze gemeenten heeft meerdere wijken. Het aantal geloofsgemeenschappen met een kerkenraad ligt rond de 2000. Deze geloofsgemeenschappen hadden op 1 maart 2017 samen 2.217 kerkgebouwen in eigendom, waarvan er 2.157 in gebruik waren.¹⁰

Van de kerkgebouwen in eigendom hebben er 56% een monumentenstatus. Meestal gaat het om rijksmonumenten.

Tabel G – monumentenstatus kerkgebouwen

Kerkgebouwen in eigendom	Aantallen	Percentage
Alle gemeenten van de Protestantse Kerk	2.217	100%
Monumenten¹¹	1.249	56,3%
Rijksmonumenten	1.107	49,9%
Provinciale monumenten	7	0,3%
Gemeentelijke monumenten	135	6,1%

Uitsplitsingen per provincie treft u aan in de grafieken 4 tot en met 6 van het Tabellenboek.

4.2 Draagkracht

Het aantal kerkgebouwen in eigendom en gebruik bij gemeenten van de Protestantse Kerk neemt jaarlijks af. Dit is in lijn met het krimpend aantal (wijk)gemeenten en de krimp van het aantal (betalende) Nederlanders dat bij een gemeente betrokken is (zie paragraaf 3). Het onderhoud van een kerkgebouw kan een (te) zware last zijn of worden voor een gemeente. Om op hoofdlijnen een indicatie te krijgen van deze last is per provincie gekeken naar de verhouding tussen het aantal kerkgebouwen en het aantal gemeenten en gemeenteleden. Voor heel

⁹ Het streven is om deze inventarisatie up to date te houden.

¹⁰ Daarnaast waren er 148 kerkgebouwen wel in gebruik, maar niet in eigendom. Dat betreft met name monumentale kerkgebouwen die zijn overgedragen aan een stichting, waarbij de gemeente het recht houdt om in de kerk diensten te organiseren.

¹¹ Dubbele toekenning van een monumentenstatus is niet mogelijk.

Nederland blijkt dat er gemiddeld 343 belijdende leden zijn per kerkgebouw. In sommige provincies ligt dat aantal lager, in andere juist hoger, met Flevoland als uitschieter¹² (1.356 belijdende leden per kerkgebouw).

Tabel H – Gemiddeld aantal belijdende leden per kerkgebouw, per provincie

Provincie	Gemiddeld
Flevoland	1.356
Overijssel	473
Zuid-Holland	451
Gelderland	414
Drenthe	345
Heel Nederland	343
Noord-Brabant	287
Noord-Holland	252
Utrecht	241
Zeeland	239
Groningen	220
Friesland	209
Limburg	171

4.3 Prognose aantal kerkgebouwen

Hoewel het doen van voorspellingen niet het directe doel is van een Statistische Jaarbrief, doen we een voorzichtige poging om een indicatie te geven hoe het aantal kerkgebouwen in eigendom zich zal ontwikkelen in de komende jaren. We gebruiken daarvoor de verwachte ontwikkeling van het aantal belijdende leden¹³. Het aantal belijdende leden van een gemeente zegt namelijk iets over de draagkracht van die gemeente. Deze maat blijkt bijvoorbeeld al jarenlang een goede indicatie van het aantal gemeentepredikanten. Of dit voor het aantal kerkgebouwen ook zo is, zal in de komende jaren moeten blijken.

Op basis van de prognose van het aantal belijdende leden en de aanname dat deze maat een zinvolle indicator is, verwachten we – bij ongewijzigd beleid – een jaarlijkse afname van het aantal kerkgebouwen met 2,5% tot 3%. Dat houdt bijvoorbeeld in dat van de 2.217 kerkgebouwen in 2017 er in 2025 nog 1.812 in bezit zullen zijn van gemeenten van de Protestantse Kerk. Zie Grafiek 6 in het Tabellenboek voor een uitgebreider overzicht.

¹² Flevoland heeft 5% van alle leden van de Protestantse Kerk en maar 1% van alle kerkgebouwen. Zie ook figuur 5 uit het Tabellenboek.

¹³ Onderzoeksbureau Kaski heeft in 2008 een prognose gemaakt van het aantal belijdende leden van de Protestantse Kerk. Deze prognose blijkt in de praktijk behoorlijk accuraat; daarom houden we deze prognose aan tot het jaar 2025.

Tabellenboek 2017

Bijlage bij de Statistische Jaarbrief 2017 van de Protestantse Kerk in Nederland

Tabellen

Tabel 1	Ontwikkeling ledental Protestantse Kerk in Nederland
Tabel 2	Aandeel leden Protestantse Kerk in Nederlandse bevolking
Tabel 3	Aandeel leden vier soorten gemeenten in de Protestantse Kerk
Tabel 4	Leden Protestantse Kerk per provincie en soort gemeente
Tabel 5	Relatieve verdeling soorten leden per provincie
Tabel 6	Leeftijdsopbouw Protestantse Kerk in Nederland
Tabel 7	Ontwikkeling leeftijdsopbouw (2006 – 2017)
Tabel 8	Aandeel mannen en vrouwen in de Protestantse Kerk in Nederland
Tabel 9	Ontwikkeling aantal gemeenten
Tabel 10	Aantal gemeenten per provincie
Tabel 11	Classificatie gemeenten naar aantal leden
Tabel 12	Ontwikkeling inkomsten gemeenten Protestantse Kerk

Grafieken

Grafiek 1	Leeftijdsopbouw Protestantse Kerk in Nederland(1 januari 2017)
Grafiek 2	Ontwikkeling aandeel leden in vier soorten gemeenten
Grafiek 3	Index levend geld gemeenten afgezet tegen inflatie in Nederland (2006 – 2015)
Grafiek 4	Aantal kerkgebouwen in eigendom, per provincie (2017)
Grafiek 5	Aandeel leden en kerkgebouwen in eigendom, per provincie (2017)
Grafiek 6	Prognose kerkgebouwen in eigendom (2015-2025)

Tabel 1 Ontwikkeling Ledental Protestantse Kerk in Nederland (2006 – 2017)

Jaar	Totaal	Verschil		Belijdende leden	Verschil		Doopleden	Verschil		Overige	Verschil	
		abs.	%		abs.	%		abs.	%		abs.	%
2017	1.849.202	-58.368	-3,06%	744.299	-19.186	-2,51%	818.627	-22.121	-2,63%	286.276	-17.061	-5,62%
2016	1.907.570	-62.185	-3,16%	763.485	-19.951	-2,55%	840.748	-22.075	-2,56%	303.337	-20.159	-6,23%
2015	1.969.755	-56.251	-2,78%	783.436	-15.716	-1,97%	862.823	-19.443	-2,20%	323.496	-21.092	-6,12%
2014	2.026.006	-59.837	-2,87%	799.152	-18.905	-2,31%	882.266	-20.605	-2,28%	344.588	-20.327	-5,57%
2013	2.085.843	-67.150	-3,12%	818.057	-15.294	-1,84%	902.871	-25.620	-2,76%	364.915	-26.236	-6,71%
2012	2.152.993	108.462	5,30%	833.351	-5.400	-0,64%	928.491	16.418	1,80%	391.151	97.444	33,18%
2011	2.044.531	-52.243	-2,49%	838.751	-17.180	-2,01%	912.073	-21.255	-2,28%	293.707	-13.808	-4,49%
2010	2.096.774	-52.362	-2,44%	855.931	-18.486	-2,11%	933.328	-19.513	-2,05%	307.515	-14.363	-4,46%
2009	2.149.136	-57.873	-2,62%	874.417	-19.611	-2,19%	952.841	-20.896	-2,15%	321.878	-17.366	-5,12%
2008	2.207.009	-60.211	-2,66%	894.028	-17.484	-1,92%	973.737	-20.537	-2,07%	339.244	-22.190	-6,14%
2007	2.267.220	-62.064	-2,66%	911.512	-17.582	-1,89%	994.274	-20.308	-2,00%	361.434	-24.174	-6,27%
2006	2.329.284			929.094			1.014.582			385.608		

Toelichting

- Bronnen: LRP (2012-2017), SMRA (2006-2001)
- Meetdatum: 1 januari van ieder jaar
- Verschillen absoluut en als percentage: ten opzichte van het voorgaande jaar

Tabel 2 Aandeel leden Protestantse Kerk in Nederlandse bevolking (per 1 januari 2017)

	Nederland Protestantse Kerk in Nederland										
	inwoners	belijdende leden		doopleden		subtotaal		overig		Totaal	
Provincie/regio	aantal	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
Friesland	646.874	66.539	10,3%	62.853	9,7%	129.392	20,0%	28.546	4,4%	157.938	24,4%
Gelderland	2.047.901	138.486	6,8%	152.200	7,4%	290.686	14,2%	39.405	1,9%	330.091	16,1%
Groningen/Drenthe	1.075.373	67.469	6,3%	63.755	5,9%	131.224	12,2%	35.057	3,3%	166.281	15,5%
Noord-Brabant-Limburg	3.630.077	36.791	1,0%	47.733	1,3%	84.524	2,3%	19.505	0,5%	104.029	2,9%
Noord-Holland	2.809.483	52.119	1,9%	55.533	2,0%	107.652	3,8%	27.564	1,0%	135.216	4,8%
Overijssel/Flevoland	1.555.505	112.039	7,2%	96.038	6,2%	208.077	13,4%	19.689	1,3%	227.766	14,6%
Utrecht	1.284.504	66.919	5,2%	88.627	6,9%	155.546	12,1%	24.603	1,9%	180.149	14,0%
Zeeland	381.568	28.110	7,4%	32.180	8,4%	60.290	15,8%	8.459	2,2%	68.749	18,0%
Zuid-Holland	3.650.222	175.827	4,8%	219.708	6,0%	395.535	10,8%	83.448	2,3%	478.983	13,1%
Meerjarenvergelijking											
1 januari 2017	17.081.507	744.299	4,4%	818.627	4,8%	1.562.926	9,1%	286.276	1,7%	1.849.202	10,8%
1 januari 2016	16.980.000	763.485	4,5%	840.748	5,0%	1.604.233	9,4%	303.337	1,8%	1.907.570	11,2%
1 januari 2015	16.902.146	783.436	4,6%	862.823	5,1%	1.646.259	9,7%	323.496	1,9%	1.969.755	11,7%
1 januari 2014	16.827.775	799.152	4,7%	882.266	5,2%	1.681.418	10,0%	344.588	2,0%	2.026.006	12,0%
1 januari 2013	16.777.964	818.057	4,9%	902.971	5,4%	1.721.028	10,3%	364.915	2,2%	2.085.843	12,4%
1 februari 2012	16.732.537	833.351	5,0%	928.491	5,5%	1.761.842	10,5%	391.151	2,3%	2.152.993	12,9%
1 januari 2011	16.655.799	838.751	5,0%	912.073	5,5%	1.750.824	10,5%	293.707	1,8%	2.044.531	12,3%
1 januari 2010	16.574.989	855.931	5,2%	933.328	5,6%	1.789.259	10,8%	307.515	1,9%	2.096.774	12,7%
1 januari 2009	16.485.787	874.417	5,3%	952.841	5,8%	1.827.258	11,1%	321.878	2,0%	2.149.136	13,0%
1 januari 2008	16.405.399	894.028	5,4%	973.737	5,9%	1.867.765	11,4%	339.244	2,1%	2.207.009	13,5%
1 januari 2007	16.357.992	911.512	5,6%	994.274	6,1%	1.905.786	11,7%	361.434	2,2%	2.267.220	13,9%
1 januari 2006	16.334.210	929.094	5,7%	1.014.582	6,2%	1.943.676	11,9%	385.608	2,4%	2.329.284	14,3%

Toelichting:

- Ledentallen Protestantse Kerk per provincie: meetdatum 1 januari 2017 (bron: LRP)
- Inwoneraantallen per provincie: meetdatum 1 januari 2017 (bron: CBS)

Tabel 3 Aandeel leden vier soorten gemeenten in de Protestantse Kerk in Nederland

Tabel 3A – Verdeling "leden" over vier soorten gemeenten en aard betrokkenheid (1 januari 2017)

2017	Absoluut				Index (2010 = 100)				als % van totaal			
	Totaal	Belijdend	Doop	Overig	Totaal	Belijdend	Doop	Overig	Totaal	Belijdend	Doop	Overig
Protestants	1.060.435	432.255	454.023	174.157	149	143	148	172	57,3%	58,1%	55,5%	60,8%
Hervormd	619.500	219.589	299.687	100.224	61	61	61	59	33,5%	29,5%	36,6%	35,0%
Gereformeerd	159.064	88.897	60.385	9.782	45	47	47	29	8,6%	11,9%	7,4%	3,4%
Luthers	10.203	3.558	4.532	2.113	89	85	97	81	0,6%	0,5%	0,6%	0,7%
Totaal	1.849.202	744.299	818.627	286.276	88	87	88	93				

Bron: LRP, gegevens van 1 januari 2017

Tabel 3B – Ontwikkeling aantal "leden" in vier soorten gemeenten (als aandeel van het totaal aantal leden)

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Protestants	57,3%	56,6%	54,8%	53,6%	51,0%	46,4%	35,7%	33,9%
Hervormd	33,6%	33,9%	35,1%	36,0%	37,6%	40,4%	47,4%	48,9%
Gereformeerd	8,6%	9,0%	9,6%	9,9%	10,9%	12,7%	16,4%	16,7%
Luthers	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Toelichting

Onder "leden" wordt hier verstaan: Belijdende leden, doopleden plus de categorie "niet gedoopt, geen belijdenis gedaan". Gegevens van 1 januari van ieder jaar.

Tabel 4 Leden Protestantse Kerk per provincie¹⁴ en soort gemeente (1 januari 2017)

Belijdend		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holland	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Totaal	%
	Protestants		53.554	66.786	45.664	22.365	43.642	56.551	38.370	18.767	86.556	432.255
Hervormd		5.218	56.390	10.563	8.990	5.776	37.213	21.185	7.257	66.997	219.589	29,5%
Gereformeerd		7.677	14.736	11.009	5.187	1.722	18.378	7.029	2.017	21.142	88.897	11,9%
Luthers		90	574	233	249	979	264	335	69	765	3.558	0,5%
Totaal		66.539	138.486	67.469	36.791	52.119	112.406	66.919	28.110	175.460	744.299	100,0%
Doopleden		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holland	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Totaal	%
	Protestants	49.455	58.870	43.468	32.069	48.067	51.443	56.419	20.351	93.881	454.023	55,5%
Hervormd		7.432	83.259	13.638	11.734	4.965	32.457	26.801	10.399	109.002	299.687	36,6%
Gereformeerd		5.862	9.496	6.446	3.733	1.051	12.208	4.893	1.340	15.356	60.385	7,4%
Luthers		104	575	203	197	1.450	222	514	90	1.177	4.532	0,6%
Totaal		62.853	152.200	63.755	47.733	55.533	96.330	88.627	32.180	219.416	818.627	100,0%
Overig		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holland	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Totaal	%
	Protestants	20.138	20.876	23.142	14.843	23.282	13.594	14.920	5.499	37.863	174.157	60,8%
Hervormd		5.705	17.129	10.622	4.082	3.505	5.134	8.702	2.738	42.607	100.224	35,0%
Gereformeerd		2.690	1.217	1.172	435	286	958	856	198	1.970	9.782	3,4%
Luthers		13	183	121	145	491	28	125	24	983	2.113	0,7%
Totaal		28.546	39.405	35.057	19.505	27.564	19.714	24.603	8.459	83.423	286.276	100,0%
Totaal		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holland	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Totaal	%
	Protestants	123.147	146.532	112.274	69.277	114.991	121.588	109.709	44.617	218.300	1.060.435	57,3%
Hervormd		18.355	156.778	34.823	24.806	14.246	74.804	56.688	20.394	218.606	619.500	33,5%
Gereformeerd		16.229	25.449	18.627	9.355	3.059	31.544	12.778	3.555	38.468	159.064	8,6%
Luthers		207	1.332	557	591	2.920	514	974	183	2.925	10.203	0,6%
Totaal		157.938	330.091	166.281	104.029	135.216	228.450	180.149	68.749	478.299	1.849.202	100,0%

¹⁴ In de systematiek van de Protestantse Kerk tellen de combinaties Brabant/Limburg, Overijssel/Flevoland en Groningen/Drenthe ieder als regionale eenheid. De ledenadministratie (en dus ook de statistieken) zijn daarop ingericht.

Tabel 5 Relatieve verdeling soorten leden per provincie (1 januari 2017)

Belijdend		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holl	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holl	Totaal
	Protestants		80,5%	48,2%	67,7%	60,8%	83,7%	50,3%	57,3%	66,8%	49,3%
Hervormd		7,8%	40,7%	15,7%	24,4%	11,1%	33,1%	31,7%	25,8%	38,2%	29,5%
Gereformeerd		11,5%	10,6%	16,3%	14,1%	3,3%	16,3%	10,5%	7,2%	12,0%	11,9%
Luthers		0,1%	0,4%	0,3%	0,7%	1,9%	0,2%	0,5%	0,2%	0,4%	0,5%
Doopleden		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holl	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holl	Totaal
	Protestants		78,7%	38,7%	68,2%	67,2%	86,6%	53,4%	63,7%	63,2%	42,8%
Hervormd		11,8%	54,7%	21,4%	24,6%	8,9%	33,7%	30,2%	32,3%	49,7%	36,6%
Gereformeerd		9,3%	6,2%	10,1%	7,8%	1,9%	12,7%	5,5%	4,2%	7,0%	7,4%
Luthers		0,2%	0,4%	0,3%	0,4%	2,6%	0,2%	0,6%	0,3%	0,5%	0,6%
Overig		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holl	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holl	Totaal
	Protestants		70,5%	53,0%	66,0%	76,1%	84,5%	69,0%	60,6%	65,0%	45,4%
Hervormd		20,0%	43,5%	30,3%	20,9%	12,7%	26,0%	35,4%	32,4%	51,1%	35,0%
Gereformeerd		9,4%	3,1%	3,3%	2,2%	1,0%	4,9%	3,5%	2,3%	2,4%	3,4%
Luthers		0,0%	0,5%	0,3%	0,7%	1,8%	0,1%	0,5%	0,3%	1,2%	0,7%
Totaal		Friesland	Gelderland	Gron/Dren	NBR/Limb	N-Holl	Over/Flev	Utrecht	Zeeland	Z-Holl	Totaal
	Protestants		78,0%	44,4%	67,5%	66,6%	85,0%	53,2%	60,9%	64,9%	45,6%
Hervormd		11,6%	47,5%	20,9%	23,8%	10,5%	32,7%	31,5%	29,7%	45,7%	33,5%
Gereformeerd		10,3%	7,7%	11,2%	9,0%	2,3%	13,8%	7,1%	5,2%	8,0%	8,6%
Luthers		0,1%	0,4%	0,3%	0,6%	2,2%	0,2%	0,5%	0,3%	0,6%	0,6%
Totaal		157.938	330.091	166.281	104.029	135.216	228.450	180.149	68.749	478.299	1.849.202

Tabel 6 – Leeftijdsopbouw Protestantse Kerk in Nederland (1 januari 2017)

6.1 Aantal leden in vier leeftijdscategorieën				
Leeftijd	Belijdend	Gedoopt	Overig	Totaal
0-19	562	225.669	32.775	259.006
20-39	64.901	224.796	56.824	346.521
40-64	290.918	245.255	113.088	649.261
65 plus	387.918	122.907	83.589	594.414
Totaal	744.299	818.627	286.276	1.849.202

6.3 Aantal leden in vijf leeftijdscategorieën				
Leeftijd	Belijdend	Gedoopt	Overig	Totaal
0-19	562	225.669	32.775	259.006
20-39	64.901	224.796	56.824	346.521
40-59	214.949	203.377	86.805	505.131
60-79	332.121	134.532	87.979	554.632
80 plus	131.766	30.253	21.893	183.912
Totaal	744.299	818.627	286.276	1.849.202

6.2 Verdeling leden over vier leeftijdscategorieën				
Leeftijd	Belijdend	Gedoopt	Overig	Totaal
0-19	0,1%	27,6%	11,4%	14,0%
20-39	8,7%	27,5%	19,8%	18,7%
40-64	39,1%	30,0%	39,5%	35,1%
65 plus	52,1%	15,0%	29,2%	32,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

6.4 Verdeling leden over vijf leeftijdscategorieën				
Leeftijd	Belijdend	Gedoopt	Overig	Totaal
0-19	0,1%	27,6%	11,4%	14,0%
20-39	8,7%	27,5%	19,8%	18,7%
40-59	28,9%	24,8%	30,3%	27,3%
60-79	44,6%	16,4%	30,7%	30,0%
80 plus	17,7%	3,7%	7,6%	9,9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Bron: LRP, 1 januari 2017

Toelichting:

De indeling in vier leeftijdscategorieën is sinds de jaren negentig van de vorige eeuw gebruikt voor de statistieken van de kerk. Om vergelijkingen mogelijk te maken houden we vast aan deze indeling. Vanaf 60 jaar is het echter zinvol om de leeftijden in twee groepen te verdelen. Ten eerste omdat deze groep in de Protestantse Kerk is oververtegenwoordigd. En ook omdat we veronderstellen dat er een groot verschil in participatie kan zijn tussen de leden van 60-70 jaar en zij die 80-plus zijn.

Tabel 7.1 Ontwikkeling leeftijdsopbouw Protestantse Kerk (in aantallen)

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Belijdend lid											
t/m 19	562	565	579	618	647	583	607	675	672	669	670
20-39	64.901	67.811	70.792	73.777	77.250	80.894	82.636	88.680	95.315	102.208	109.226
40-64	290.918	303.817	317.394	330.370	346.008	360.646	374.045	385.747	399.512	411.865	422.040
65+	387.918	391.292	394.671	394.387	394.152	391.228	381.463	380.829	378.918	379.286	379.576
Totaal	744.299	763.485	783.436	799.152	818.057	833.351	838.751	855.931	874.417	894.028	911.512
Dooplid											
t/m 19	225.669	236.335	246.752	256.892	267.766	276.670	279.225	291.471	302.724	313.980	325.124
20-39	224.796	231.634	238.435	244.905	251.907	261.885	260.550	270.441	281.013	291.457	301.626
40-64	245.255	251.166	257.373	262.431	267.681	275.183	267.887	268.249	267.799	267.520	266.541
65+	122.907	121.613	120.263	118.038	115.517	114.753	104.411	103.167	101.305	100.780	100.983
Totaal	818.627	840.748	862.823	882.266	902.871	928.491	912.073	933.328	952.841	973.737	994.274
Overig											
t/m 19	32.775	34.536	36.474	40.587	45.346	50.670	40.505	43.823	46.806	50.101	54.668
20-39	56.824	62.685	70.064	75.784	80.781	87.804	60.454	65.301	70.763	76.867	84.760
40-64	113.088	121.145	130.777	140.944	151.090	163.481	119.231	123.944	129.007	134.425	140.863
65+	83.589	84.971	86.181	87.273	87.698	89.196	73.517	74.447	75.302	77.851	81.143
Totaal	286.276	303.337	323.496	344.588	364.915	391.151	293.707	307.515	321.878	339.244	361.434
Totaal kerk											
t/m 19	259.006	271.436	283.805	298.097	313.759	327.923	320.337	335.969	350.202	364.750	380.462
20-39	346.521	362.130	379.291	394.466	409.938	430.583	403.640	424.422	447.091	470.532	495.612
40-64	649.261	676.128	705.544	733.745	764.779	799.310	761.163	777.940	796.318	813.810	829.444
65+	594.414	597.876	601.115	599.698	597.367	595.177	559.391	558.443	555.525	557.917	561.702
	1.849.202	1.907.570	1.969.755	2.026.006	2.085.843	2.152.993	2.044.531	2.096.774	2.149.136	2.207.009	2.267.220

In **Grafiek 1** is de leeftijdsopbouw van de Protestantse Kerk afgezet tegen die van de Nederlandse bevolking.

Tabel 7.2 Ontwikkeling leeftijdsopbouw naar aard lidmaatschap (in procenten)

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Belijdend lid											
t/m 19	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
20-39	8,7%	8,9%	9,0%	9,2%	9,4%	9,7%	9,9%	10,4%	10,9%	11,4%	12,0%
40-64	39,1%	39,8%	40,5%	41,3%	42,3%	43,3%	44,6%	45,1%	45,7%	46,1%	46,3%
65+	52,1%	51,3%	50,4%	49,4%	48,2%	46,9%	45,5%	44,5%	43,3%	42,4%	41,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Dooplid											
t/m 19	27,6%	28,1%	28,6%	29,1%	29,7%	29,8%	30,6%	31,2%	31,8%	32,2%	32,7%
20-39	27,5%	27,6%	27,6%	27,8%	27,9%	28,2%	28,6%	29,0%	29,5%	29,9%	30,3%
40-64	30,0%	29,9%	29,8%	29,7%	29,6%	29,6%	29,4%	28,7%	28,1%	27,5%	26,8%
65+	15,0%	14,5%	13,9%	13,4%	12,8%	12,4%	11,4%	11,1%	10,6%	10,3%	10,2%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Overig											
t/m 19	11,4%	11,4%	11,3%	11,8%	12,4%	13,0%	13,8%	14,3%	14,5%	14,8%	15,1%
20-39	19,8%	20,7%	21,7%	22,0%	22,1%	22,4%	20,6%	21,2%	22,0%	22,7%	23,5%
40-64	39,5%	39,9%	40,4%	40,9%	41,4%	41,8%	40,6%	40,3%	40,1%	39,6%	39,0%
65+	29,2%	28,0%	26,6%	25,3%	24,0%	22,8%	25,0%	24,2%	23,4%	22,9%	22,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Totaal kerk											
t/m 19	14,0%	14,2%	14,4%	14,7%	15,0%	15,2%	15,7%	16,0%	16,3%	16,5%	16,8%
20-39	18,7%	19,0%	19,3%	19,5%	19,7%	20,0%	19,7%	20,2%	20,8%	21,3%	21,9%
40-64	35,1%	35,4%	35,8%	36,2%	36,7%	37,1%	37,2%	37,1%	37,1%	36,9%	36,6%
65+	32,1%	31,3%	30,5%	29,6%	28,6%	27,6%	27,4%	26,6%	25,8%	25,3%	24,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron Tabel 7.1 en 7.2: LRP (2012-2017), SMRA (2006-2011), gegevens van 1 januari van ieder jaar.

Tabel 8 Verdeling mannen en vrouwen (1 januari 2017)

		0-19	20-39	40-64	Vanaf 65	Totaal
Belijdende leden	man	29,2%	40,3%	43,4%	39,6%	41,1%
	vrouw	70,8%	59,7%	56,6%	60,4%	58,9%
Doopleden	man	51,1%	53,4%	54,3%	51,0%	52,7%
	vrouw	48,9%	46,6%	45,7%	49,0%	47,3%
Subtotaal	man	51,1%	50,5%	48,4%	42,3%	47,2%
	vrouw	48,9%	49,5%	51,6%	57,7%	52,8%
Overig	man	51,0%	53,8%	52,1%	49,5%	51,6%
	vrouw	49,0%	46,2%	47,9%	50,5%	48,4%
Totaal	man	51,1%	51,0%	49,0%	43,3%	47,9%
	vrouw	48,9%	49,0%	51,0%	56,7%	52,1%

Bron: LRP, 1 januari 2017

Tabel 9 Ontwikkeling aantallen gemeenten naar denominatie

9.1 - Aantal gemeenten (absoluut)

	2016	2015	2014	2013	2012	2010	2009	2008	2007	2006
Protestantse gemeente	777	755	737	726	703	625	583	546	506	434
Hervormde gemeente	527	548	563	572	600	679	719	760	798	866
Gereformeerde kerk	235	250	262	267	277	342	368	383	409	465
Evangelisch-Lutherse gemeente	34	35	35	39	43	45	46	47	49	51
Totaal	1573	1588	1597	1604	1623	1691	1716	1736	1762	1816

9.2 - Index (2006 = 100)

	2016	2015	2014	2013	2012	2010	2009	2008	2007	2006
Protestantse gemeente	179	174	170	167	162	144	134	126	117	100
Hervormde gemeente	61	63	65	66	69	78	83	88	92	100
Gereformeerde kerk	51	54	56	57	60	74	79	82	88	100
Evangelisch-Lutherse gemeente	67	69	69	76	84	88	90	92	96	100
Totaal	87	87	88	88	89	93	94	96	97	100

9.3 - Aandeel in totaal

	2016	2015	2014	2013	2012	2010	2009	2008	2007	2006
Protestantse gemeente	49,4%	47,5%	46,1%	45,3%	43,3%	37,0%	34,0%	31,5%	28,7%	23,9%
Hervormde gemeente	33,5%	34,5%	35,3%	35,7%	37,0%	40,2%	41,9%	43,8%	45,3%	47,7%
Gereformeerde kerk	14,9%	15,7%	16,4%	16,6%	17,1%	20,2%	21,4%	22,1%	23,2%	25,6%
Evangelisch-Lutherse gemeente	2,2%	2,2%	2,2%	2,4%	2,6%	2,7%	2,7%	2,7%	2,8%	2,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Quotum-administratie (gegevens per 1 januari van ieder genoemd jaar)

Toelichting: In de quotum-administratie worden alleen de "juridische eenheden" bijgehouden; gemeenten met wijken tellen daarom in deze overzichten als één gemeente. We houden deze methodiek aan omdat we alleen zo de historische reeksen kunnen weergeven. Daarvoor zijn de data uit de ledenregistratie voor 2011 namelijk niet toereikend.

Tabel 10 Aantallen gemeenten per provincie, 1 januari 2016

10.1 – Verdeling gemeenten over provincies (absoluut)

	Protestantse gemeente	Hervormde gemeente	Gereformeerde kerk	Ev.Lutherse gemeente	Totaal
Friesland	148	47	27	1	223
Gelderland	105	104	27	6	242
Groningen-Drenthe	94	65	43	5	207
Noord-Brabant-Limburg	73	33	13	2	121
Noord-Holland	97	24	6	6	133
Overijssel-Flevoland	64	42	30	2	138
Utrecht	44	46	15	3	108
Zeeland	60	34	11	1	106
Zuid-Holland	92	132	63	8	295
Totaal	777	527	235	34	1573

10.2 – Verdeling gemeenten over provincies (aandeel)

	Protestantse gemeente	Hervormde gemeente	Gereformeerde kerk	Ev.Lutherse gemeente	Totaal
Friesland	19,0%	8,9%	11,5%	2,9%	14,2%
Gelderland	13,5%	19,7%	11,5%	17,6%	15,4%
Groningen-Drenthe	12,1%	12,3%	18,3%	14,7%	13,2%
Noord-Brabant-Limburg	9,4%	6,3%	5,5%	5,9%	7,7%
Noord-Holland	12,5%	4,6%	2,6%	17,6%	8,5%
Overijssel-Flevoland	8,2%	8,0%	12,8%	5,9%	8,8%
Utrecht	5,7%	8,7%	6,4%	8,8%	6,9%
Zeeland	7,7%	6,5%	4,7%	2,9%	6,7%
Zuid-Holland	11,8%	25,0%	26,8%	23,5%	18,8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

10.3 – Verdeling denominaties over provincies (uitgedrukt in aantal gemeenten)

	Protestantse gemeente	Hervormde gemeente	Gereformeerde kerk	Ev.Lutherse gemeente	Totaal
Friesland	66%	21%	12%	0%	100%
Gelderland	43%	43%	11%	2%	100%
Groningen-Drenthe	45%	31%	21%	2%	100%
Noord-Brabant-Limburg	60%	27%	11%	2%	100%
Noord-Holland	73%	18%	5%	5%	100%
Overijssel-Flevoland	46%	30%	22%	1%	100%
Utrecht	41%	43%	14%	3%	100%
Zeeland	57%	32%	10%	1%	100%
Zuid-Holland	31%	45%	21%	3%	100%
Totaal	49%	34%	15%	2%	100%

Bron: Quotum-administratie (1 januari 2016)

Tabel 11 Classificatie gemeenten naar aantal belijdende leden (per 1 januari 2016)

Aantal belijdend leden	Protestantse gemeente	Hervormde gemeente	Geref kerk	Ev.Luth gemeente	Totaal
minder dan 50	26	58	4	12	100
50 tot 100	82	59	24	10	175
100 tot 250	229	167	84	10	490
250 tot 500	198	119	70	1	388
500 tot 1000	123	76	39	1	239
1000 tot 5000	116	45	14	0	175
meer dan 5000	3	2	0	0	5
Totaal aantal gemeenten	777	526	235	34	1572
Gemiddeld ledental (belijdend)	570	424	384	107	483

Aantal belijdende leden	Protestantse gemeente	Hervormde gemeente	Geref kerk	Ev.Luth gemeente	Totaal
minder dan 50	3,3%	11,0%	1,7%	35,3%	6,4%
50 tot 100	10,6%	11,2%	10,2%	29,4%	11,1%
100 tot 250	29,5%	31,7%	35,7%	29,4%	31,2%
250 tot 500	25,5%	22,6%	29,8%	2,9%	24,7%
500 tot 1000	15,8%	14,4%	16,6%	2,9%	15,2%
1000 tot 5000	14,9%	8,6%	6,0%	0,0%	11,1%
meer dan 5000	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,3%
Totaal aantal gemeenten	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Quotum-administratie, 1 januari 2016

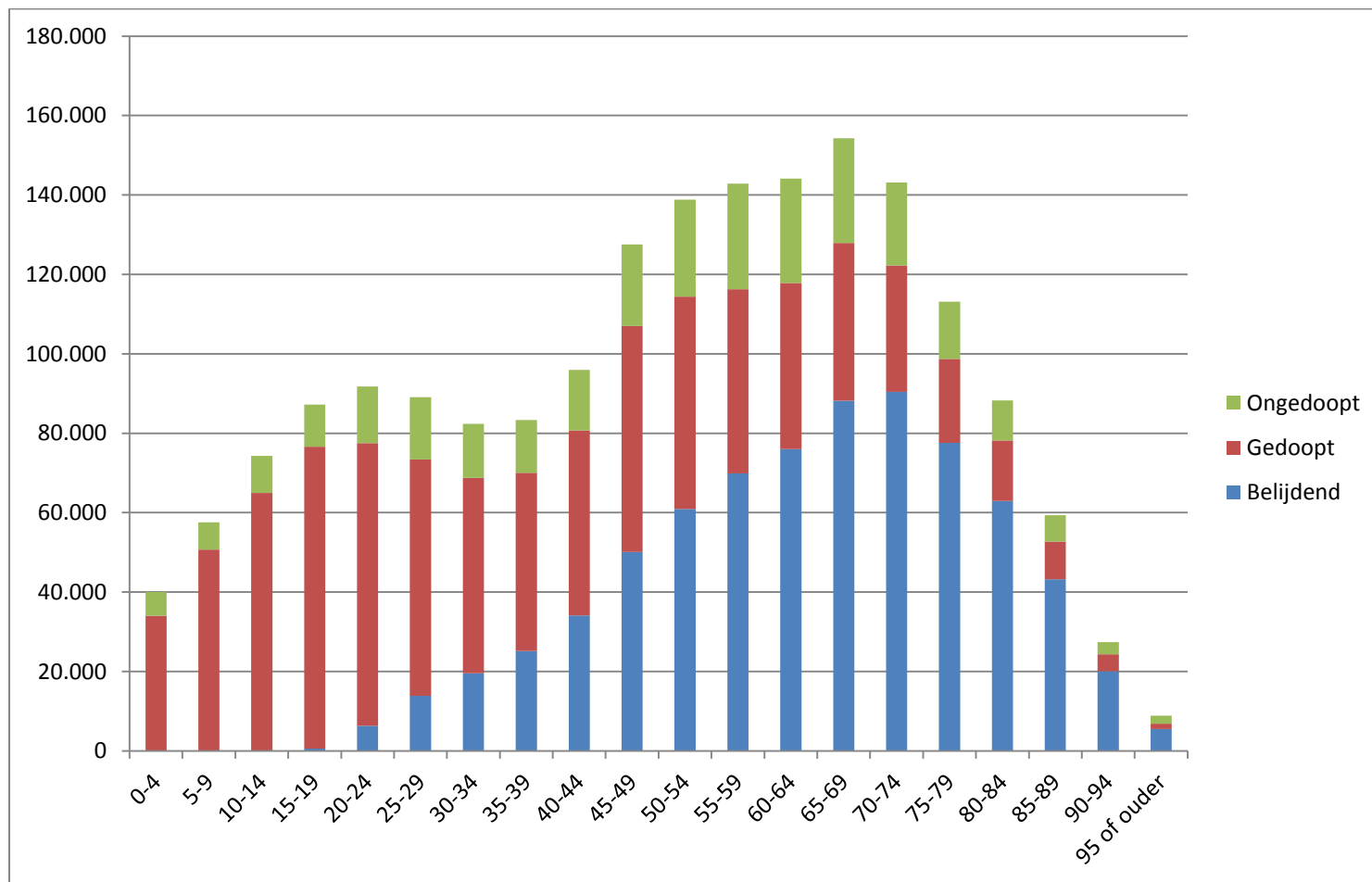
Tabel 12 Ontwikkeling inkomsten gemeenten Protestantse Kerk

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Inkomsten Levend Geld (x € 1.000)	222.695	223.914	227.156	233.556	236.565	237.690	237.253	236.928	235.609	233.404
Index (2006 = 100)	95,4	95,9	97,3	100,1	101,4	101,8	101,6	101,5	100,9	100,0
Totaal inkomsten (x 1.000)	259.950	262.990	267.414	275.519	277.548	277.720	283.415	281.977	276.575	270.844
Index (2006 = 100)	96,0	97,1	98,7	101,7	102,5	102,5	104,6	104,1	102,1	100
Aandeel levend geld in totaal in- komsten van gemeenten	85,7%	85,1%	84,9%	84,8%	85,2%	85,6%	83,7%	84,0%	85,2%	86,2%

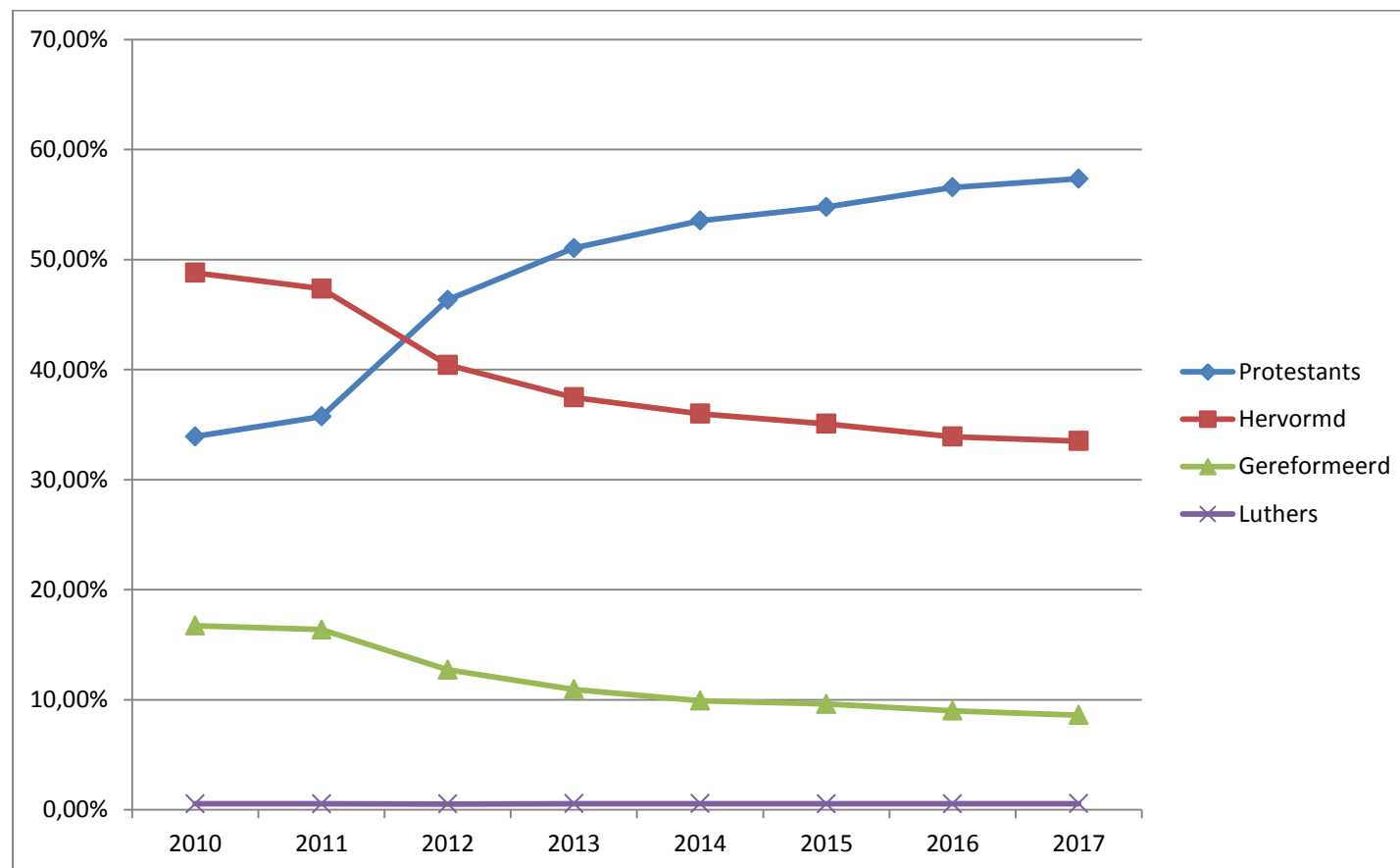
Bron: Quotum-administratie Protestantse Kerk (opgave van april 2017)

Basisjaar: 2006 (= 100)

Grafiek 1 – Leeftijdsopbouw Protestantse Kerk (1 januari 2017)

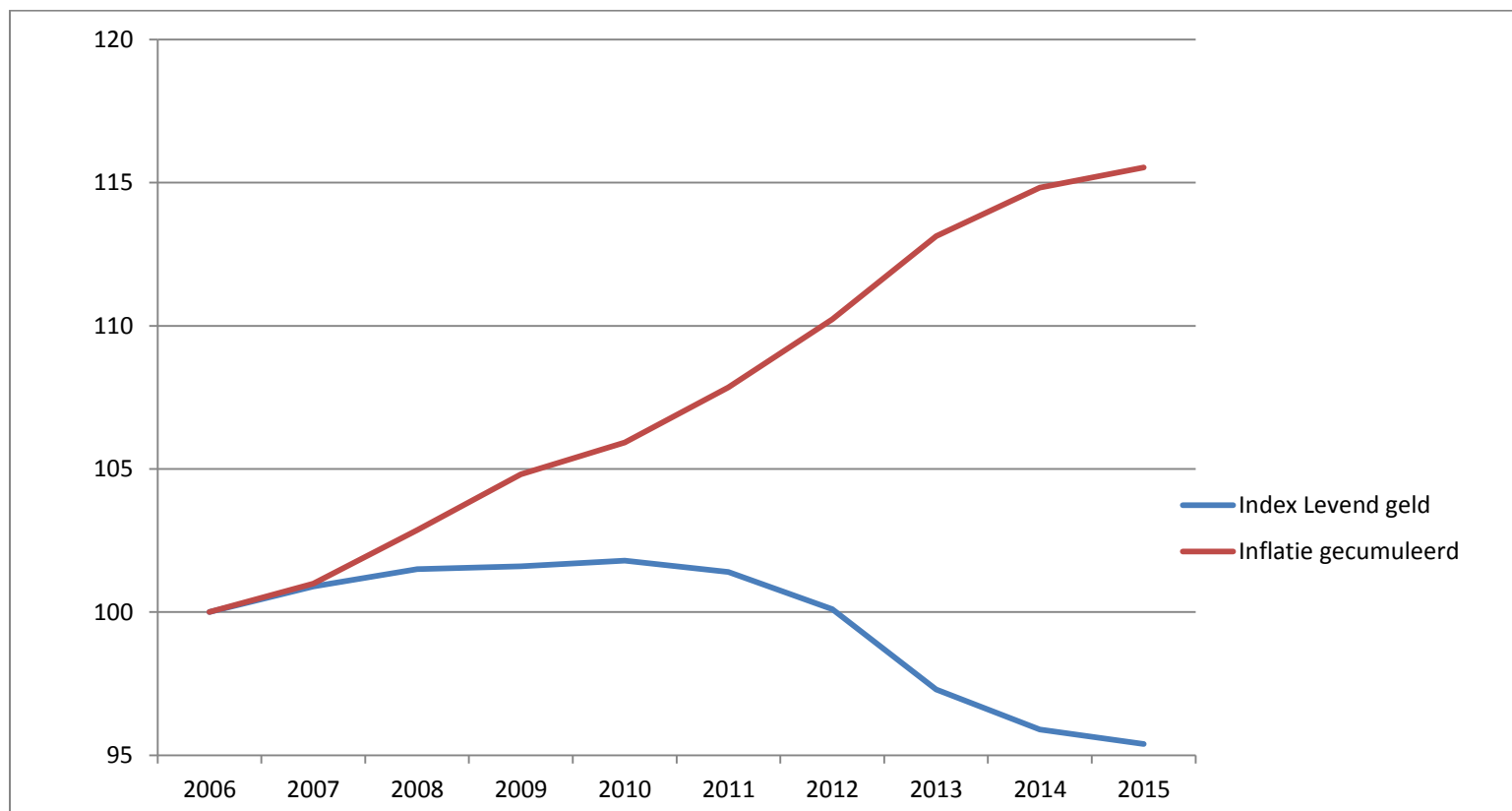
Grafiek 2 Ontwikkeling aandeel leden in vier soorten gemeenten van de Protestantse Kerk

Toelichting:

Deze grafiek is gebaseerd op de gegevens van tabel 3B uit dit Tabellenboek. De term "leden" gebruiken we hier voor de drie soorten registraties samen: belijvende leden, doopliden, overigen.

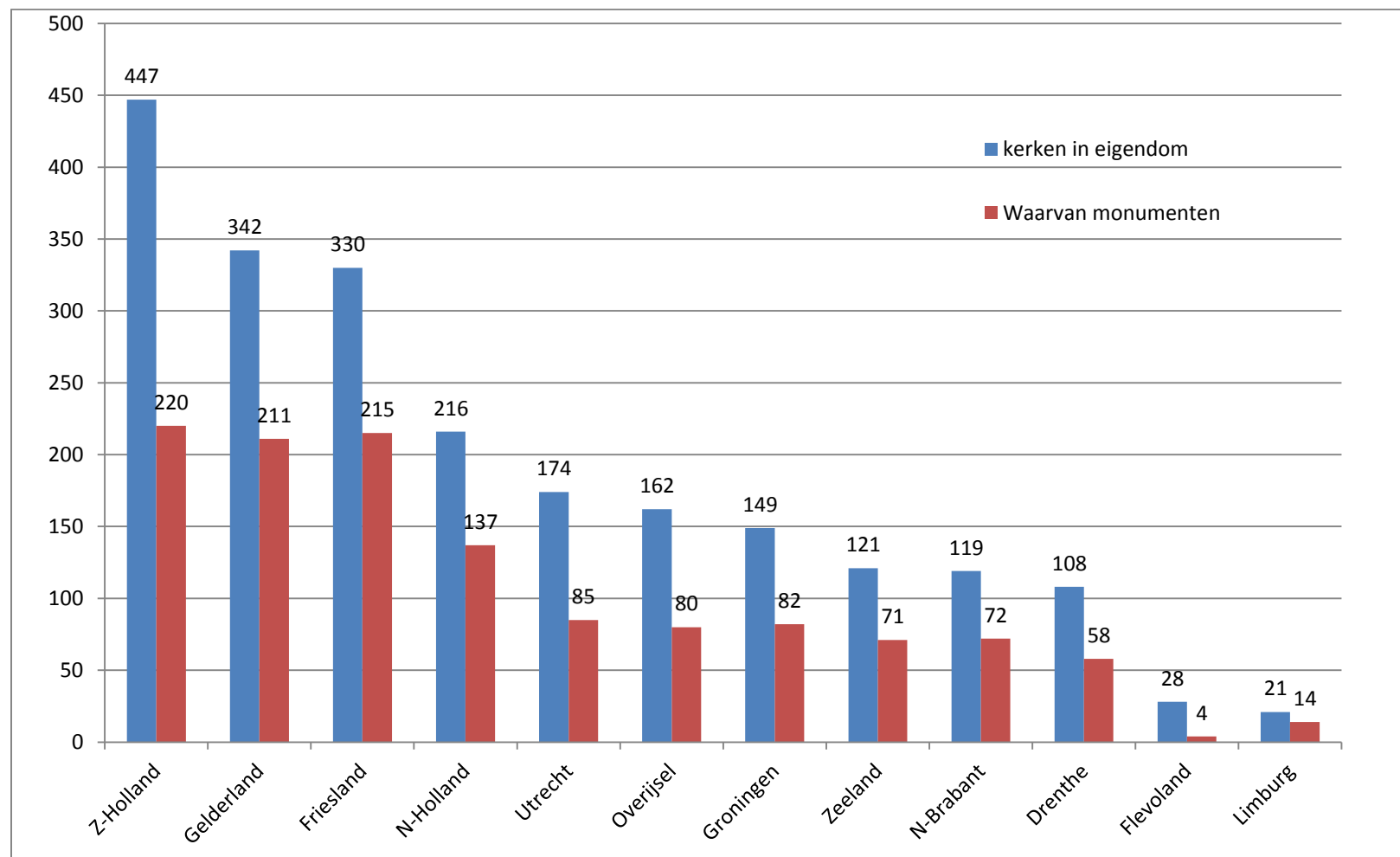
Grafiek 3 Index levend geld gemeenten Protestantse kerk en inflatie in Nederland (2006 – 2015)

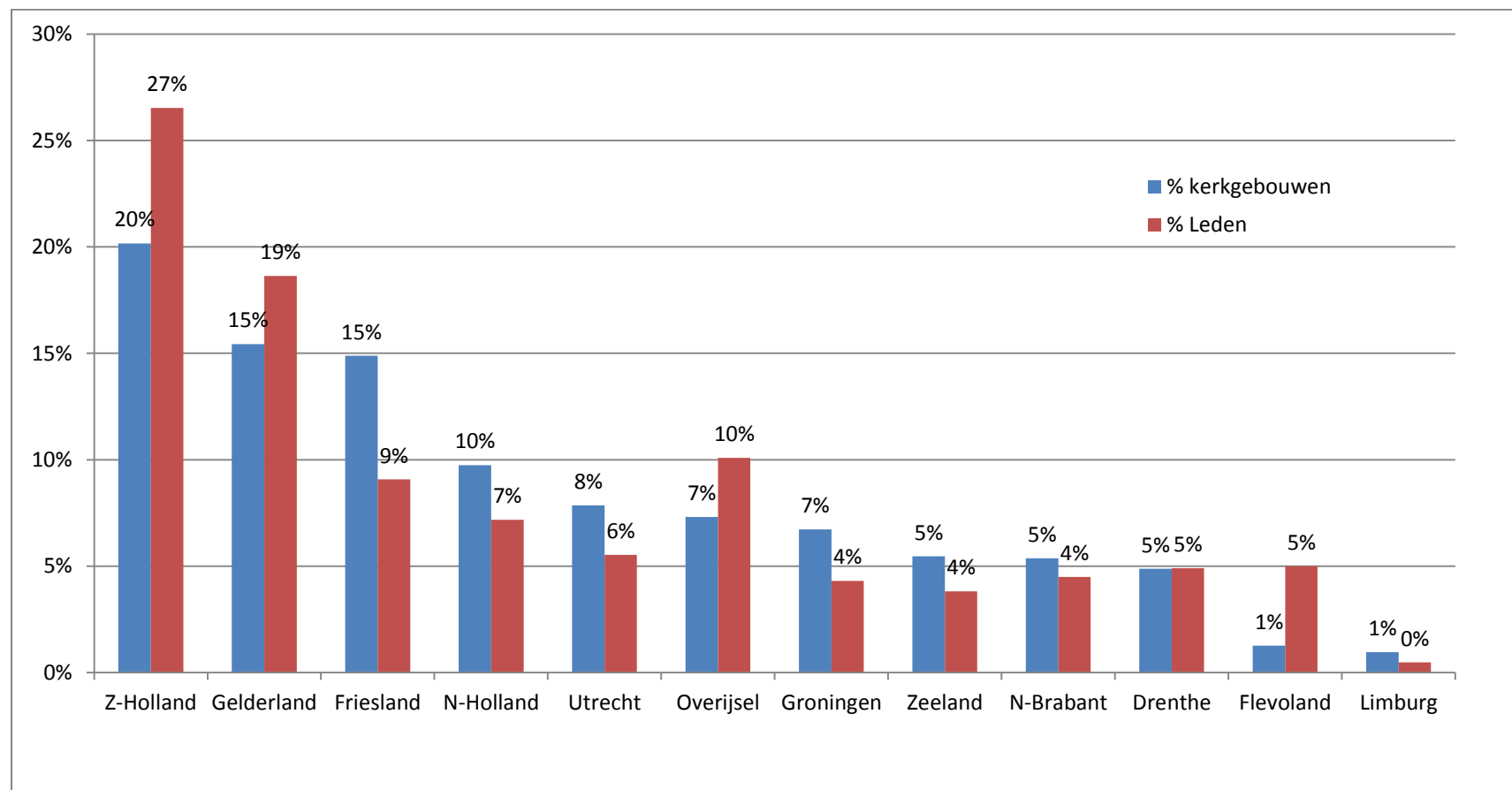
Bronnen:

- Levend geld: Quotum-administratie Protestantse Kerk, gegevens over ieder kalenderjaar
- Inflatie: CBS, over ieder kalenderjaar

Grafiek 4 Aantal kerkgebouwen in eigendom (incl. monumenten) bij gemeenten van de Protestantse Kerk

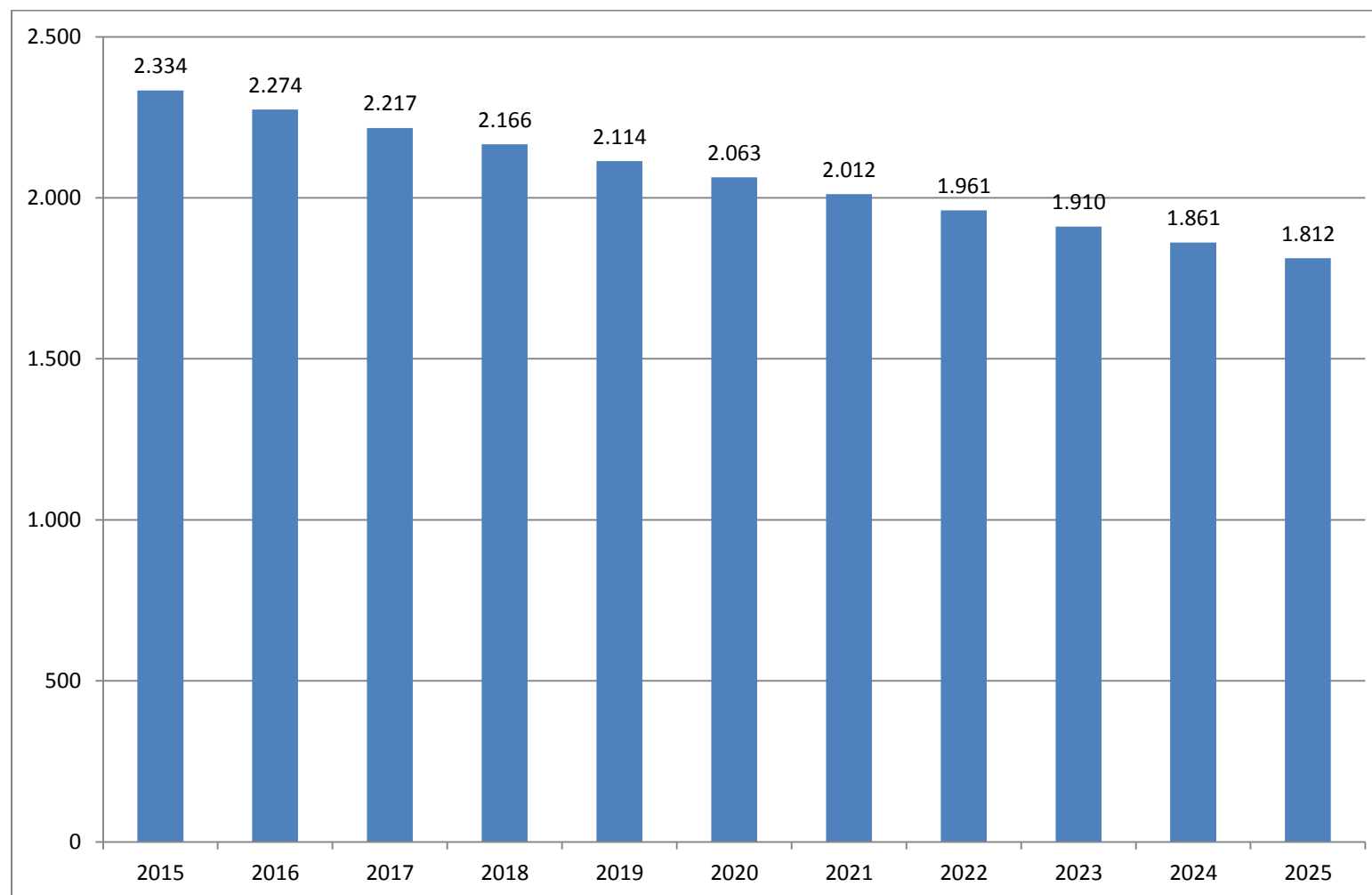
Grafiek 5 Aandeel leden en kerkgebouwen in eigendom, op totaal Protestantse Kerk in Nederland

Bronnen

- Ledengegevens (belijdende leden): LRP, 1 januari 2017
- Kerkgebouwen: inventarisatie maart 2017

Grafiek 6 Prognose kerkgebouwen in eigendom 2015 – 2025

Bronnen

- Ledengegevens: LRP, 1 januari 2017
- Kerkgebouwen: inventarisatie maart 2017 (gebruikt als basisjaar)